

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 311/2013-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. A. Ž., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 4 v spojení s čl. 51 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1, čl. 28 a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach uznesením Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 1 T/113/2011 z 26. novembra 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. A. Ž. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. januára 2013 doručená sťažnosť JUDr. A. Ž., P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 4 v spojení s čl. 51 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl.

20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1, čl. 28 a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a práva podľa čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) uznesením Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T/113/2011 z 26. novembra 2012 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 26. novembra 2012“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a z príloh k nej pripojených ústavný súd zistil tieto skutočnosti:

Sťažovateľ bol opatrením okresného súdu sp. zn. 0 Tp/29/2011 z 23. mája 2011 v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) ustanovený za obhajcu obvinenému I. K.

Podaním z 11. mája 2012 sťažovateľ navrhol, aby okresný súd o trovách trestného konania vo veci vedenej pod sp. zn. 1 T/113/2011 rozhodol tak, že mu prizná odmenu za obhajobu v sume 8 431,83 €.

Vyšší súdny úradník okresného súdu uznesením sp. zn. 1 T/113/2011 z 13. septembra 2012 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 13. septembra 2012“) o návrhu sťažovateľa na priznanie odmeny za obhajobu odsúdeného I. K. rozhodol tak, že sťažovateľovi priznal odmenu za obhajobu v celkovej sume 5 730,06 €.

Proti uzneseniu okresného súdu z 13. septembra 2012 podal sťažovateľ v zákonom ustanovenej lehote sťažnosť, ktorou namietal nedôvodnosť tohto uznesenia a na podklade dôvodov uvedených v sťažnosti proti tomuto uzneseniu sa domáhal, aby mu okresný súd priznal odmenu tak, ako bola vyčíslená v jeho návrhu z 11. mája 2012. Okresný súd

uznesením z 26. novembra 2012 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol.

Následne sťažovateľ podal ústavnému súdu sťažnosť, ktorú v súvislosti s namietaným porušením označených práv odôvodnil takto: «Proti uzneseniu VSÚ som podal sťažnosť, ktorú som riadne odôvodnil, podrobne som v nej rozviedol moju skutkovú a právnu argumentáciu, na ktorú v podrobnostiach poukazujem.

Pokiaľ sa týka nesprávnej aplikácie a interpretácie vyhlášky č. 655/2004 Z. z., porušovateľ sa dopustil zjavnej svojvôle pri výklade ustanovení uvedenej vyhlášky poukazujem na odôvodnenie Uznesenia o priznaní odmeny za zastupovanie odsúdeného zo dňa 13. 09. 2012 na strane 4 odsek 3, kde mu nebola priznaná odmena za úkony právnej služby - ďalšia porada s klientom vykonané dňa 6. 6. 2011, 23. 6. 2011, 13. 7. 2011, 13. 9. 2011, 6. 10. 2011, 11. 11. 2011, 21. 12. 2011, 6. 2. 2012, 15. 3. 2012 a 24. 4. 2012, ktoré porušovateľ považoval za neúčelné a nehospodárne, a kde zároveň porušovateľ zastáva názor, že... advokát mal pri ostatných úkonoch právnej služby, na ktorý bol prítomný súčasne aj obvinený (samotná prvá porada, výsluchy obvineného, oboznámenie sa s výsledkami vyšetrovania, účasť na pojednávaniach, verejných zasadnutiach a pod.) dostatočný čas na prípadné konzultácie s obvineným ohľadne ďalšieho postupu pri obhajobe.

Uvedené konštatovanie a zdôvodnenie porušovateľa je v absolútnom rozpore s interpretáciou Vyhlášky č. 655/2004 Z. z., nakoľko advokátovi patrí odmena v zmysle § 14 ods. 2 písm. a) Vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Všetky ďalšie právne porady boli s obvineným vykonané na jeho výslovné požiadanie, súdu pri predložení žiadosti o priznanie odmeny advokát predložil i Úradné záznamy z ďalšej porady s obvineným, a taktiež vykonanie týchto ďalších porád preukázal potvrdením príslušného ústavu na výkon väzby alebo ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Tvrdenie porušovateľa, že predmetné porady mal vykonať popri iných úkonov je v rozpore s výkonom advokácie, a súčasne porušovateľ porušuje práva obvineného, ktoré mu umožňuje zákon na ďalšie porady so svojim obhajcom. Pri vykonávaní iných úkonov predsa nemôže reálne obhajca stihnúť vykonať a dôsledne prekonzultovať ďalší postup v obhajobe so svojim klientom, a teda je nemysliteľné aplikovať túto úvahu na uvedené ďalšie porady, keďže tieto sú v zmysle vyhlášky jasne zadefinované

v ust. § 14 ods. 2 písm. a) ako ďalšie porady, na ktoré má klient nárok a advokát po ich vykonaní, ktoré jasne preukázal a príslušnými potvrdeniami potvrdil, nárok.

V zmysle ust. § 14 ods. 2 písm. a) ďalšia porada alebo rokovanie s klientom za každú skončenú hodinu: dĺžka trvania porady alebo rokovania s klientom, ktorý je vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, sa preukazuje potvrdením príslušného ústavu na výkon väzby alebo ústavu na výkon trestu odňatia slobody.

Poukazujem tu v dôsledku nepriznania odmeny advokáta za ďalšie právne porady uvedené vyššie i nepriznanie cestovného za nepriznané úkony - ďalšie právne porady, a taktiež na nepriznanie náhrady za stratu času za nepriznané úkony - ďalšie právne porady, ktoré mi v zmysle vyššie uvedeného prináležia ku vykonaným ďalším právnym poradám.

Poukazujem taktiež na nezákonné upravenie výšky náhrady za stratu času porušovateľa a to s poukazom na jej odôvodnenie „keďže strata času deklarovaná advokátom sa javí súdu ako neprimeraná (cesta z P. do Ž. a späť v rozsahu dvoch hodín, teda 4 polhodín a cesta z P. do T. v rozsahu troch hodín, teda 6 polhodín.), pričom súd má za to, že „čas, ktorý možno objektívne očakávať pri ceste z P. do Ž. a späť sú 3 polhodiny a pri ceste z P. do T. a späť sú 4 polhodiny.

Porušovateľ použil zjavnú svojvôľu pri výklade termínu - polhodiny straty času advokáta strávené na ceste mimo sídla advokáta ako polhodiny skončené, i keď vyhláška jasne a zreteľne hovorí o začatých polhodinách.

Porušovateľ v rozpore s vyhláškou č. 655/2004 Z. z. nepriznal advokátom predloženú náhradu za stratu času, nakoľko tento cestu zo sídla advokátskej kancelárie do miesta vykonania úkonu a späť spočítal akoby táto cesta podľa tohto mala byť vykonaná bez prerušenia. S týmto však nemožno v žiadnom prípade súhlasiť, nakoľko advokát strávil na ceste zo sídla advokátskej kancelárie do miesta vykonania úkonu časový úsek podľa predloženej žiadosti, tento časový úsek bol prerušený vykonaním úkonu a až následne začal nový časový úsek - samostatný a teda aj samostatne vyčíslovaný.

V zmysle ust. § 17 ods. 1 vyhláška č. 655/2004 Z. z. „Pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, za čas strávený cestou do tohto miesta a späť patrí advokátovi náhrada za stratu času vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu.“»

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1./ Okresný súd Považská Bystrica uznesením č. k. 1 T/113/2011-507 zo dňa 26. 11. 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn.: 1 T/113/2011, ktoré tomuto uzneseniu predchádzalo, porušil právo sťažovateľa JUDr. A. Ž., advokáta, na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde Slovenskej republiky, zaručené v čl. 46 ods. 1, ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s článkom 51 ods. 1 Ústavy, právo domáhať sa ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, zaručené v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo vlastníť majetok, zaručené v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na to, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi, zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo pokojne užívať svoj majetok a právo na to, že nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva, zaručené v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na spravodlivú odmenu za prácu, zaručené v čl. 28 Listiny základných práv a slobôd a právo každého človeka na spravodlivé a priaznivé pracovné podmienky zabezpečujúce najmä: (a) odmenu, ktorá poskytuje ako minimum všetkým pracovníkom: (I) spravodlivú mzdu a rovnakú odmenu za prácu rovnakej hodnoty bez akéhokoľvek rozlišovania, zaručené v čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach.

2. Uznesenie Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 1 T/113/2011-507 zo dňa 26. 11. 2012 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Považská Bystrica na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd štandardne poukazuje na svoje ústavné postavenie vymedzené v čl. 124 ústavy, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ale súdnym orgánom

ochrany ústavnosti. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neutržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, IV. ÚS 16/09 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu z 26. novembra 2012

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru konštantne pripomína, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny ústavodarca vyjadril zhodu zámerov v koncepte práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny so súdnou ochranou podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť.

Rozhodovanie o náhrade trov trestného konania vrátane rozhodovania o odmene za obhajobu (ex offio ustanovenému advokátovi) je nepochybne súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní ochrany základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), podľa názoru ústavného súdu porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05).

Z judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 248/08) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle.

Podstata argumentácie sťažovateľa, s ktorou spája porušenie svojich práv uznesením okresného súdu z 26. novembra 2012, je založená jednak na jeho nedostatočnom odôvodnení, keďže podľa jeho tvrdenia sa okresný súd dôsledne nevysporiadal s jeho podstatnou právnou a skutkovou argumentáciou, a na nesprávnej (svojvoľnej) interpretácii,

ako aj na následnej aplikácii vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Okresný súd v odôvodnení uznesenia z 26. novembra 2012 uvádza: „Vyšší súdny úradník pri rozhodovaní o výške trov obhajoby postupoval správne a v súlade s vyhláškou MS SR č. 655/2004 Z. z. účinnou v čase vykonania jednotlivých úkonov.

Úkony vykonané dňa 15. 06. 2011, dňa 23. 06. 2011 a 12. 12. 2011, netrvali viac ako 4 hodiny a zároveň boli vykonané v ten ktorý deň na tom istom mieste a bezprostredne za sebou, preto advokátovi patrí odmena za každé začaté dve hodiny.

Advokát predložil súdu potvrdenie Ústavu na výkon väzby, ktoré preukazuje jeho prítomnosť v ÚVV Ž. dňa 23. 06. 2011 v čase od 7.49 hod. do 11.16 hod., t. j. v trvaní 3 hod. a 27 min., teda za výsluch vykonávaný v ten deň v UVV mu patrí odmena tak, ako mu bola priznaná súdnym úradníkom.

V zmysle § 14 ods. 2 písm. a) vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. Advokátovi patrí za úkony vykonané dňa 17. 08. 2011 a 06. 12. 2012 odmena vo výške 2/3 základnej sadzby za ďalšiu poradu s klientom za každú skončenú hodinu.

Podľa § 14 ods. 6 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. Ak po poslednej porade s klientom nasleduje ďalšia porada a medzitým nedošlo k inému úkonu právnej služby, tak odmena za túto ďalšiu poradu advokátovi neprináleží.

Cestu z P. do Ž. možno vykonať celkovo za tri polhodiny, ako to pripúšťa aj samotný advokát, keď uvádza, že z P. do Ž. mu cesta trvá cca 40-45 min. celkovo je to teda 80-90 min., t. j. 3 začaté polhodiny. Treba tu podoznieť, že v tomto prípade nejde o dve samostatné cesty ako tvrdí advokát, ale len o jednu cestu pozostávajúcu z cesty z miesta sídla advokáta na miesto výkonu úkonu a z cesty späť do miesta sídla advokáta.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii je advokát je povinný pri výkone advokácie konať čestne a svedomito, dôsledne využívať všetky právne prostriedky a uplatňovať v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia pokladá za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb.“

Vzhľadom na obsahovú spojitosť uznesenia okresného súdu z 26. novembra 2012 s uznesením okresného súdu z 13. septembra 2012 považoval ústavný súd za potrebné v ďalšom poukázať aj na podstatnú časť odôvodnenia uznesenia okresného súdu z 13. septembra 2012, v ktorom okresný súd v časti relevantnej pre toto konanie uviedol:

„Obhajcovi nebola priznaná odmena za úkony právnej služby - ďalšia porada s klientom vykonané dňa 6. 6. 2011, 23. 6. 2011, 13. 7. 2011, 13. 9. 2011, 6. 10. 2011, 11. 11. 2011, 21. 12. 2011, 6. 2. 2012, 15. 3. 2012 a 24. 4. 2012 súd považoval za neúčelnú a nevhodnú, Súd zastáva názor, že advokát mal pri ostatných úkonoch právnej služby, na ktorých bol prítomný súčasne aj obvinený (samotná prvá porada, výsluchy obvineného, oboznámenie sa s výsledkami vyšetrovania, účasť pojednávaniach, verejných zasadnutiach a pod.) dostatočný čas na prípadné konzultácie s obvineným ohľadne ďalšieho postupu pri obhajobe.

Obhajca si ďalej uplatnil za účasť na 3 vyšetrovacích úkonoch (výsluch svedkov na OR PZ v P.) dňa 15. 6. 2011, dňa 23. 6. 2011 a 12. 12. 2011 odmenu ako za tri úkony právnej služby á 123,50 €. Súd mu však v zmysle § 14 ods. 1 písm. b/ priznal odmenu ako za dva úkony právnej služby (2 skončené hodiny - časť I výroku bod 4, 6, 26), nakoľko všetky tieto úkony na seba nadväzovali, boli vykonané na tom istom mieste a ich celkové trvanie presiahlo 4 hodiny.

Ďalej si obhajca uplatnil za ďalšiu poradu s klientom dňa 17. 8. 2011 odmenu vo výške 247,- € ako za dva celé úkony (2 začaté hodiny), avšak súd mu v zmysle § 14 ods. 2 písm. a/ vyhlášky priznal odmenu iba vo výške 164,67 € (časť I výroku bod 13 - trvanie 2 hod. 11 min. - 2 skončené hodiny - 2/3-iny z 123,50 € x 2). Rovnako súd postupoval pri ďalšej porade s klientom dňa 6. 12. 2011, kde obhajca žiadal priznať sumu 123,50 € a súd mu priznal iba sumu 82,33 € (časť I výroku bod 25 - trvanie 1 hod. 23 min., teda 1 skončená hodina - 2/3-iny z 123,50 €).

Za úkony uvedené vi výroku v časti I bodoch 24 a 28 súd priznal obhajcovi iba odmenu vo výške 61,75 €, resp. 63,58 € (1/2-ica úkonu), nakoľko sa jednalo účasť na verejnom zasadnutí a nešlo o odvolanie alebo obnovu konania a takýto úkon je potrebné subsumovať pod § 14 ods. 3 písm. d/ vyhlášky.

Súd zároveň v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky priznal advokátovi náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné sumu vo výške jednej stotiny

výpočtového základu za každý súdom priznaný úkon právnej služby (režijný paušál za 38 úkonov vykonaných v roku 2011 á 7,41 € a 7 úkonov vykonaných v roku 2012 á 7,63 €).

Obhajcovi ďalej bolo v zmysle § 16 ods. 4 vyhlášky priznané cestovné (s výnimkou cestovného za nepriznané úkony - ďalšie porady s klientom dňa 6. 6. 2011, 23. 6. 2011, 13. 7. 2011, 13. 9. 2011, 6. 10. 2011, 11. 11. 2011, 21. 12. 2011, 6. 2. 2012, 15. 3. 2012 a 24. 4. 2012) vo výške 159,97 € tak ako je uvedené v časti II výroku bode 3.

Obhajcovi bola tiež priznaná v zmysle § 17 ods. 1 vyhlášky náhrada za stratu času stráveného cestou z miesta sídla obhajcu na miesto úkonu vo výške 273,14 € tak ako je uvedené vo výroku v časti II bode 2 (opäť s výnimkou náhrady za stratu času za nepriznané úkony - ďalšie porady s klientom dňa 6. 6. 2011, 23. 6. 2011, 13. 7. 2011, 13. 9. 2011, 6. 10. 2011, 11. 11. 2011, 21. 12. 2011, 6. 2. 2012, 15. 3. 2012 a 24. 4. 2012).

Súd však v každom jednom prípade výšku náhrady upravil, keďže strata času deklarovaná advokátom sa súdu javí ako neprimeraná (cesta z P. do Ž. a späť v rozsahu 2 hodín, teda 4 polhodín a cesta z P. do T. v rozsahu 3 hodín, teda 6 polhodín). Súd má za to, že má súd za to, že čas, ktorý možno objektívne očakávať pri ceste z P. do Ž. a späť sú 3 polhodiny a pri ceste z P. do T. a späť sú 4 polhodiny.“

Pri posudzovaní prípadných negatívnych ústavnoprávnych dôsledkov tak v danom prípade ide o posúdenie, či napadnuté rozhodnutie okresného súdu nevykazuje známky svojvôle, o čom by bolo možné v zásade uvažovať v tom prípade, ak by toto rozhodnutie neobsahovalo dostatok dôvodov na jeho vydanie, resp. ak by sa okresný súd v napadnutom rozhodnutí dostatočne presvedčivým spôsobom nevysporiadal s relevantnou argumentáciou sťažovateľa.

Ústavný súd k námietke sťažovateľa, v rámci ktorej sťažovateľ spochybňuje správnosť záveru okresného súdu v tom smere, že nepriznanie odmeny za úkon právnej služby podľa § 14 ods. 2 písm. a) vyhlášky (ďalšia porada s klientom, pozn.) uskutočnený 6. júna 2011, 23. júna 2011, 13. júla 2011, 13. septembra 2011, 6. októbra 2011, 11. novembra 2011, 21. decembra 2011, 6. februára 2012, 15. marca 2012 a 24. apríla 2012 je v rozpore so znením vyhlášky, uvádza, že takto vymedzená námietka je z hľadiska dôvodu, na ktorom boli rozhodnutia okresného súdu založené [posúdenie predmetných úkonov

právnej služby za neúčelné a nehospodárne], nedôvodná a z ústavnoprávneho hľadiska neopodstatnená, pretože obsah tejto námietky sťažovateľa z hľadiska dôvodu, na ktorom okresný súd založil svoje rozhodnutia, nevytvára žiadnu vzájomnú vecnú väzbu (sťažovateľ namieta také dôvody, ktoré primárne neviedli k jeho neúspechu v spore a ktoré sa do ťažiskových dôvodov napadnutých rozhodnutí nepreniesli). Neúspech sťažovateľa v rámci tejto argumentačnej línie nebol založený na tom, že predmetný úkon právnej služby nie je vo výpočte úkonov, za ktoré advokátovi patrí odmena, resp. že by okresný súd svojvoľne prehliadol normatívny obsah § 14 ods. 2 písm. a) vyhlášky, ale na tom, že v danej veci okresný súd tieto zistené úkony vzhľadom na okolnosti daného prípadu považoval za neúčelné a nehospodárne, opierajúc sa o § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. V danom prípade to znamená, že sťažovateľ nenapádal dôvod, ktorý bol pre okresný súd v danej veci pre rozhodnutie ťažiskový. Z rovnakého dôvodu je bezpredmetná aj námietka sťažovateľa, v rámci ktorej argumentoval, že „*[p]orušovateľ použil zjavnú svojvoľu pri výklade termínu – polhodiny straty času advokáta strávené na ceste mimo sídla advokáta ako polhodiny skončené, i keď vyhláška jasne a zreteľne hovorí o začatých polhodinách.*“, pretože okresný súd v napadnutom rozhodnutí pri posudzovaní náhrady za stratu času podľa § 17 ods. 1 vyhlášky vychádzal zo začatých polhodín, keď uviedol: „... cesta trvá cca 40-45 min, celkovo je to teda 80-90 min., t. j. 3 začaté polhodiny.“.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že sťažovateľom sú takto nastolené námietky z ústavnoprávneho hľadiska irelevantné, lebo namietal také skutočnosti, ktoré primárne neviedli k jeho „neúspechu v spore“, resp. ktoré sa do ťažiskových dôvodov uznesenia okresného súdu z 26. novembra 2012 nepreniesli. Uvedená argumentácia sťažovateľa z pohľadu dôvodov, na ktorých boli rozhodnutia okresného súdu založené, je nepodstatná a správnosť úsudku sťažovateľa je určitým a zrozumiteľným spôsobom vyvrátená v odôvodnení napadnutého uznesenia okresného súdu z 26. novembra 2012 v spojení s uznesením okresného súdu z 13. septembra 2012.

Argumentáciu sťažovateľa, v rámci ktorej poukazuje na to, že „[p]orušovateľ v rozpore s vyhláškou č. 655/2004 Z. z. nepriznal advokátom predloženú náhradu za stratu času, nakoľko tento cestu zo sídla advokátskej kancelárie do miesta vykonania úkonu a späť spočítal akoby táto cesta podľa tohto mala byť vykonaná bez prerušenia. S týmto však nemožno v žiadnom prípade súhlasiť, nakoľko advokát strávil na ceste zo sídla advokátskej kancelárie do miesta vykonania úkonu časový úsek podľa predloženej žiadosti, tento časový úsek bol prerušený vykonaním úkonu a až následne začal nový časový úsek - samostatný a teda aj samostatne vyčíslovaný.“, ústavný súd vyhodnotil ako nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom okresného súdu, teda s interpretáciou a následnou aplikáciou príslušných ustanovení vyhlášky. V danom prípade tak ide predovšetkým o posúdenie, či výklad § 17 ods. 1 vyhlášky a následná aplikácia zistenej právnej normy zo strany okresného súdu nezakladá neprípustný zásah do sťažovateľom označených práv. O takomto zásahu by bolo možné v zásade uvažovať v tom prípade, ak by výklad príslušných ustanovení právneho predpisu zjavne a neodôvodnene vybočil zo štandardných interpretačných metód, ktoré sú v súdnej praxi všeobecne zastávané.

Podľa § 17 ods. 1 vyhlášky pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, za čas strávený cestou do tohto miesta a späť patrí advokátovi náhrada za stratu času vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu.

Ústavný súd je toho názoru, že nie je v rozpore so znením predmetného ustanovenia ani s jeho účelom, ak okresný súd v tejto veci dospel k záveru, že pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, sa čas strávený na miesto výkonu úkonu právnej služby a čas strávený späť neposudzuje samostatne, teda ako dva samostatné časové úseky, ale posudzuje sa ako celkový čas, ktorý advokát strávil cestou v súvislosti s poskytnutím úkonu právnej služby mimo svojho sídla. Účelu § 17 ods. 1 vyhlášky tak zodpovedá aj myšlienková konštrukcia spočívajúca v tom, že cieľom náhrady za stratu času cestou do miesta poskytnutia úkonu právnej služby mimo sídla advokáta a späť je nahradiť celkový čas, ktorý advokát strávil počas cesty pre tento účel, pretože čas strávený cestou do miesta, kde sa má úkon právnej služby poskytnúť, a čas strávený cestou

späť do sídla advokáta je potrebné vnímať ako ucelený časový úsek, ktorý sa viaže na poskytnutie právnej služby. V opačnom prípade by advokátovi v súvislosti s poskytnutím úkonu právnej služby mimo svojho sídla mohol byť nahradený aj časový úsek, ktorý advokát v súvislosti s poskytnutím tohto úkonu reálne nestratil.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia (v spojení s odôvodnením uznesenia okresného súdu z 13. septembra 2012) konštatuje, že okresný súd aj s ohľadom na obsah odôvodnenia uznesenia okresného súdu z 13. septembra 2012, obsah sťažnostných námietok sťažovateľa ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné ustanovenia vyhlášky, právne závery okresného súdu v napadnutom rozhodnutí nemajú znaky interpretačnej svojvôle. Ústavný súd tak nezistil žiadne relevantné ústavnoprávne nedostatky uznesenia okresného súdu z 26. novembra 2012, ktoré by odôvodňovali akúkoľvek korekciu zo strany ústavného súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní nezistil existenciu takej príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením okresného súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy, základným právom podľa čl. 36 ods. 1 listiny a ani právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie reálne umožňovala dospieť k záveru o ich porušení, a preto sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 a čl. 28 listiny, ako aj práv podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu a podľa čl. 7 medzinárodného paktu uznesením okresného súdu z 26. novembra 2012

Sťažovateľ tiež namieta, že uznesením okresného súdu z 26. novembra 2012 došlo aj k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 a čl. 28 listiny, ako aj práv podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu a podľa čl. 7 medzinárodného paktu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu požíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 28 listiny zamestnanci majú právo na spravodlivú odmenu za prácu a na uspokojivé pracovné podmienky. Podrobnosti ustanoví zákon.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Podľa čl. 7 medzinárodného paktu štáty, zmluvné strany paktu, uznávajú právo každého človeka na spravodlivé a uspokojivé pracovné podmienky...

Ústavný súd v tejto súvislosti v nadväznosti na už uvedené poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), súčasťou ktorej je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru, ku ktorým patria aj základné práva vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 a čl. 28 listiny a práva vyplývajúce z čl. 1 dodatkového protokolu a z čl. 7 medzinárodného paktu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení uvedených práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy a tiež v čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07, IV. ÚS 278/2010).

Z uvedeného vyplýva, že porušenie základných práv podľa 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 a čl. 28 listiny, ako aj práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu a podľa čl. 7 medzinárodného paktu možno v konaní pred ústavným súdom zásadne namietať len v spojení s namietaním porušenia základných práv, resp. ústavnoprocených princípov podľa čl. 46 až čl. 48 ústavy. Táto právomoc ústavného súdu však nie je zároveň spojená so vznikom jeho oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že uznesením okresného súdu z 26. novembra 2012 nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a ani jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak v danom prípade nemožno uvažovať ani o porušení jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 a čl. 28 listiny a práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu a podľa čl. 7 medzinárodného paktu.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.3. K namietanému porušeniu označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu z 26. novembra 2012

Sťažovateľ tiež namieta, že uznesením okresného súdu z 26. novembra 2012 došlo aj k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Ústavný súd viazaný petitom sťažnosti (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) konštatuje, že sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v súvislosti s namietaným porušením označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy sťažnosť v tomto smere bližšie neodôvodnil.

Keďže predmetná sťažnosť v tejto časti neobsahuje odôvodnenie, nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

Nad rámec odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd navyše poukazuje na to, že predmetom sťažnosti sťažovateľa je vec, ktorú možno zaradiť veciam, pri ktorých nemožno proti prvostupňovému rozhodnutiu súdu podať opravný prostriedok v zmysle platného Trestného poriadku. V takýchto prípadoch by bolo proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú uplatňované pri zisťovaní skutkového základu sporu a pri jeho právnom posúdení (m. m. IV. ÚS 510/2012).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. mája 2013